

koní) se splašili koně mimo auto převáděné, a jednak že obžalovaní (kteří viděli, že jde o koně plašivé, kteří byli výslovně vyzváni, by auto zastavili a požádáni, by je dříve nepouštěli do chodu, dokud všechny koně nebudou převedeni) rozjeli se přes to předčasně, a že musili již podle přirozených následků každému snadno seznatelných postřící, že jejich neopatrné, ba lehkomyšlné jednání může vyvolati nebo zvýšiti nebezpečství pro vojáky koně vedoucí.

Neobstojí ani další námitka zmáteční stížnosti, že soud »nesprávně hodnotí stav věci«, shledávaje zavinění obžalovaného C-a v tom, že se spokojil pouhým pravdě neodpovídajícím ujištěním Ř-ovým, že koně již přešly — kdežto podle názoru zmáteční stížnosti bylo jednání C-ovo účelné, ježto prý neměl otevřeného okénka na své straně, a svědčí prý o stupňované opatrnosti, když ponechal rozhodnutí o další jízdě zkušenému řidiči, sám jsa jako řidič nezkušený. Správně zdůrazňuje nalézací soud, že obžalovaný C. jako skutečný řidič auta byl povinen především sám vynaložiti veškerou opatrnost a pozornost a ujistiti se co nejbezpečněji, zda pominula překážka další jízdy, věda, že situace jest nebezpečná a byv J-em výslovně požádán, by počkal, až budou koně převedeni. Poněvadž tak neučinil, ač mohl, kdyby byl otevřel okénko po pravé straně, kde seděl a kudy koně přecházeli, a poněvadž se spokojil pouhým dotazem na Ř-u (který ostatně nemohl dobře pozorovati okénkem z levé strany, co se děje na straně pravé), jednal nejen neúčelně, nýbrž i neopatrně, a soud právem shledává v jeho jednání (opomenutí) trestné zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. Dovozuje-li zmáteční stížnost, že C. směl ponechati rozhodnutí zkušenému řidiči, jsa sám v řízení auta nezkušený, přehlíží, že nešlo o technickou otázku řízení auta, nýbrž o otázku, zda pominula překážka bezpečné jízdy, kterou mohl správněji posouditi sám, kdyby jí byl věnoval náležitou pozornost, sedě u volantů na pravé straně, než Ř., který seděl na straně opačné, takže tato okolnost ho nemůže omlouvatí.

Není posléze odůvodněna ani námitka, že v setkání se auta s 10 koňmi, doprovázenými 6 vojenskými osobami, nelze spatřovati okolnosti zvláště nebezpečné ve smyslu § 85 písm. c) tr. zák., a že, kdyby i tomu tak bylo, nemohl prý si obžalovaný uvědomiti tento stav, ježto prý nevěděl, že koně jsou remonty. Uváží-li se, že setkání se automobilu s transportem koní, kteří se snadno polekají a plaší a pak se vůbec nedají ovládnouti, mimořádně zvyšuje nebezpečství, které do jisté míry tkví v povaze koní, dlužno dáti za pravdu nalézacímu soudu, že se provoz automobilu v takové situaci děje za okolností zvláště nebezpečných. Poněvadž je zjištěno, že obžalovaní věděli, že jde o koně plašivé, nemohli si neuvědomiti i tu zvláště nebezpečnou okolnost. Slušelo proto zmáteční stížnost jako neodůvodněnou zavrhnouti.

Čís. 2886.

V žádném z případů § 214 tr. zák. se nevyžaduje, by zločinec byl již vrchností stíhán nebo hledán; »pátrající vrchností« jest tu prostě vrchnost povinná a povolána k pátrání.

Souběh zločinu podle § 214 tr. zák. s podílnictvím na krádeži.

Subjektivní skutková podstata zločinu podle § 214 druhý případ tr. zák. vyžaduje, by pachatel znal čin chráněncův a podrobnosti, jež jej činí zločinem, a by si byl mimo to vědom, že ukrývá svým jednáním chráněnce před pátrající vrchností v onom smyslu.

Za nocleháře ve smyslu § 320 b) tr. zák. lze pokládati jen osoby, jimž pachatel poskytuje nocleh za úplatu.

(Rozh. ze dne 2. září 1927, Zm II 197/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Leopolda M-a do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 16. března 1927, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými, Leopold M. zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák. a zločinem nadřzování zločincům podle § 214 tr. zák., Josef J. a Jenovéfa J-ová zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák. a přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle § 320 b) tr. zák., pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák.; naproti tomu vyhověl zmateční stížnosti tohoto obžalovaného, pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byl uznán vinným zločinem nadřzování zločincům podle § 214 druhý případ tr. zák., zrušil rozsudek v tomto výroku, jakož i ve výroku o trestu tohoto obžalovaného a výrocích s tím souvisejících; vyhověl též zmateční stížnosti obžalovaných Josefa J-e a Jenovéfy J-ové a zrušil rozsudek, pokud se vztahuje k těmto obžalovaným, v celém rozsahu a věc vrátil soudu první stolice, by o ní v rozsahu oněch zrušení znovu jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po věcné stránce namítá stížnost obžalovaného Leopolda M-a s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., že tu není skutkové podstaty zločinu podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a) a b) tr. zák. Skutková podstata tohoto zločinu byla by prý tu jen tenkrát, kdyby byla zjištěna totožnost peněz, jež stěžovatel na sebe převedl, s penězi pocházejícími ze zločinu krádeže, jehož se podle rozsudku dopustil, t. j. kdyby bylo zjištěno, že Z. neměl tenkrát jiných peněz než těch, které pocházely z této krádeže, a kdyby bylo kromě toho zjištěno, že stěžovatel věděl, že pokladna v zemědělském výzkumném ústavě byla vyloupěna použitím lupičského náčiní, jež si Z. u něho ukryl, a že peníze, jež na sebe převedl, pocházely z této pokladny. Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že stěžovatel převedl na sebe 10.000 Kč, jež pocházely z tohoto zločinu krádeže, a že věděl, že tato částka, převyšující daleko 200 Kč, pocházela z této krádeže. Tím rozsudek zjišťuje všechny náležitosti objektivní skutkové podstaty zločinu podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák. Měl-li Z. kromě řečené ukradené částky, již stěžovatel na sebe převedl, také peníze, jež

nepocházely z krádeže, a byla-li pokladna v zemském výzkumném ústavě v B. Z-em vypáčena právě lupičským náčiním, jež si Z. u stěžovatele ukryl, čili nic, je tu s hlediska zločinu podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák. lhostejno. Pokud jde o rozsudkový výrok, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nadržování zločincům podle § 214, druhý případ tr. zák., namítá stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. především, že rozsudek nezjišťuje, že vrchnost pátrala po Z-ovi a po D-ové již tenkrát, kdy stěžovatel podle skutkových zjištění rozsudkových předsevzal činy, v nichž rozsudek spatřuje ukrývání těchto osob jako zločinců před vrchností. Tato námitka je právně bezpodstatnou. Účelem ustanovení § 214 tr. zák. jest, chrániti výkon spravedlnosti proti jednáním, jichž cílem jest poskytovat pachateli pomoc po spáchání zločinu. Ohrožení výkonu spravedlnosti může však nastati již v době, kdy vrchnost nezačala ještě pachatele zločinu stíhati nebo po něm pátrati, a jest mnohdy právě činnost, zločinci nadržující, jež byla zahájena ihned po spáchání zločinu neb aspoň v době, kdy pachatel nebyl vrchnosti ještě znám, úspěšnější a tím konání spravedlnosti nebezpečnější. Nevyžaduje se tudíž v žádném z případů § 214 tr. zák., by zločinec byl již vrchností stíhán nebo hledán. »Pátrající vrchností« ve smyslu § 214 tr. zák. jest prostě vrchnost povinná a povolána k pátrání, neboť současně se spácháním zločinu nastává povinnost vrchnosti ho stíhati (rozh. čís. 300 sb. n. s.). Neodůvodněnou je dále námitka stížnosti uplatňovaná se stanoviska téhož důvodu zmatečnosti, že ukrývání pachatele zločinu krádeže před pátrající vrchností je beztrestným, dopustil-li se ukryvač zločinu podílnictví na téže krádeži. Převedl-li pachatel na sebe věc v ceně 200 Kč převyšující, ač věděl, že jde o věc ukradenou, a ač mu bylo z částky, pokud se týče hodnoty věci nebo z příběhu povědomo, že krádež byla spáchána způsobem, který ji činí zločinem, a ukrýval-li kromě toho pachatele zločinu krádeže před pátrající vrchností, jde o dva zcela odlišné trestné činy a o porušení dvou různých právních statků, totiž jednak o zločin podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., uchovávající a zabezpečující bezprávný stav, jenž záleží v tom, že ukradená věc zůstává i nadále mimo dosah osoby, z jejíhož držení a bez jejíhož přivolení byla zlodějem pro jeho užitek odňata, jednak o zločin nadržování zločincům podle § 214, druhý případ tr. zák., spočívající v zasahování do trestní moci státu, t. j. do jeho práva pachatele zločinu vypátrati a k zákonnému potrestání přivést (rozh. čís. 377 sb. n. s.).

Naproti tomu nelze zmateční stížnosti upřítí oprávnění, pokud spatřuje zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. také v tom, že rozsudek nezjišťuje subjektivní skutkovou podstatu zločinu podle § 214, druhý případ tr. zák. Po této stránce se vyžaduje, by pachatel znal čin chráněncův a podrobnosti, jež ho činí zločinem (rozh. čís. 1725 sb. n. s.), a by si byl kromě toho vědom, že ukrývá svým jednáním chráněnce před pátrající vrchností ve smyslu shora uvedeném. Napadený rozsudek zjišťuje sice v rozhodovacích důvodech, že stěžovatel věděl, že Z. a D-ová jsou zločinci, t. j. že spáchali shora uvedený zločin krádeže v zemědělském

výzkumném ústavě v B., nezjišťuje však, že si byl toho vědom, že ukrývá svým jednáním tyto zločince před pátrající vrchností.

Dovolávajíc se číselně důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř., namítá stížnost Josefa a Jenovéfy J-ových, že tu není skutkové podstaty přestupku podle § 320 b) tr. zák., nýbrž že tu jde nanejvýš o policejně trestné opomenutí povinného hlášení. Podle toho uplatňuje stížnost v tomto směru ve skutečnosti nikoli důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř., nýbrž zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr.ř. Stížnost jest odůvoděna, pokud spatřuje tento důvod zmatečnosti v tom, že rozsudek nezjišťuje v rozhodovacích důvodech všechny náležitosti skutkové podstaty onoho přestupku. Ke skutkové podstatě tohoto přestupku se vyžaduje, by ten, kdo dává světnice na týden nebo na měsíc v podnájem nebo chová nocleháře, opomenul oznámiti ve 24 hodinách podle předpisu změny s jeho podnájemníky nebo nocleháři nastalé. Za nocleháře po rozumu tohoto ustanovení zákona lze pokládati jen osoby, jimž pachatel poskytuje nocleh za úplatu; neboť z nadpisu § 320 b) tr. zák. »Trest na pronajímatele« plyne, že zákon spatřuje v noclehářích jen určitý druh podnájemníků. Rozsudek obmezuje se však v tomto směru, jak je z rozhodovacích důvodů patrné, na zjištění, že stěžovatelé ani M-a ani Z-a, ač tito u nich nocovali, u ohlašovacího úřadu neohlásili, nezjišťuje tudíž všechny náležitosti skutkové podstaty přestupku podle § 320 b) tr. zák.

Čís. 2887.

Přestupkem §§ 427 a 428 tr. zák. jest neopatrná (rychlá) jízda, nebylo-li s činem spojeno konkrétní nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí; rozdíl od přestupku § 431 tr. zák. spočívá v tom, že tento vyžaduje konkrétní nebezpečí, kdežto pro onen stačí abstraktní ohrožení.

Pod pojem jízdy § 427 a 428 tr. zák. jest zahrnouti také jízdu silostroji (automobily).

(Rozh. ze dne 2. září 1927, Zm II 252/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona do rozsudku krajského jako odvolacího soudu v Olomouci ze dne 21. října 1926, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přestupek podle § 427 tr. zák., právem: Oním rozsudkem byl porušen zákon v ustanovení § 427 tr. zák.

D ů v o d y:

Okresní soud ve Dvorcích uznal rozsudkem ze dne 27. srpna 1926 obžalovaného vinným přestupkem § 427 tr. zák., zjistiť, že týž jel dne 28. července 1926 po náměstí ve D., zejména kolem dvou rohů, s nákladním automobilem rychlostí větší, než byla v místě tom přípustna,